

Rocznik Skrzatuski

Rocznik Skrzatuski

T. X 2022

Redakcja:

ks. dr Tadeusz Ceynowa (WT US Szczecin) – redaktor naczelny
ks. dr Jarosław Wąsowicz SDB (Archiwum Salezjańskie Inspektorii Pilskiej)
bp dr Krzysztof Zadarko
dr inż. Magdalena Florianowicz – sekretarz redakcji

Rada naukowa:

bp prof. zw. dr hab. Jan Kopiec, bp prof. zw. dr hab. Henryk Wejman (WT US Szczecin),
ks. dr hab. Janusz Bujak, prof. US (WT US Szczecin), mgr Marek Fijałkowski (Muzeum Okręgowe im. St. Staszica w Pile), prof. zw. dr hab. Kazimierz Kozłowski (WH US Szczecin), Assoz.-Prof. MMag. Dr. Regina Polak, MAS (Institut für Praktische Theologie Pastoraltheologie und Kerygmantik Katholisch-Theologische Fakultät, Universität Wien), dr doc. Oleh Razyhryayev (Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки – Łuck, Ukraina), ks. dr hab. Grzegorz Wejman, prof. US (WT US Szczecin), o. prof. zw. dr hab. Janusz Zbudniewek OSPPE (WNHiS UKSW Warszawa), ks. dr Stanisław Zimniak SDB (Salezjański Instytut Historyczny w Rzymie (Istituto Storico Salesiano, Roma)

Recenzenci tomu:

ks. dr hab. Bartosz Adamczewski, prof. UKSW, ks. dr hab. Andrzej Draguła, prof. US,
ks. prof. dr hab. Wiesław Dyk (US Szczecin), dr hab. Piotr Duchliński, prof Akademii Ignatianum,
dr hab. Piotr Gołdyn, prof. UAM, ks. prof. dr hab. Jacek Hadryś (UAM Poznań),
ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła (UO Opole), ks. dr hab. Bernard Kołodziej TChr, prof. UAM (emeritus),
ks. dr hab. Cezary Korzec, prof. US, ks. dr hab. Mieczysław Różański, prof. UWM,
ks. dr hab. Tadeusz Stanisławski, prof. UZ, dr hab. Agnieszka Szewczyk, prof. US,
ks. dr hab. Józef Szymański, prof. AP, ks. dr hab. Adam Świeżyński (UKSW Warszawa),
ks. dr Jarosław Wąsowicz (Archiwum Salezjańskiego Inspektorii Pilskiej i WSD Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie), ks. dr hab. Grzegorz Wejman, prof. US, bp prof. dr hab. Henryk Wejman (US Szczecin),
ks. dr hab. Dominik Zamiatała, prof. UKSW, ks. dr hab. Sławomir Zych (Instytut Historii KUL)

Honorowy patronat wydawniczy: Kolegiacka Kapituła Pilska

Redaktorzy językowi: mgr Joanna Janusiak (j. polski), ks. mgr Juliusz Kisiel (j. angielski)

Korekta: Magdalena Florianowicz, Małgorzata Wieczorkowska, Monika Zielonka

Skład i łamanie: Magdalena Florianowicz

Zdjęcia: ks. dr Wojciech Parfianowicz „Gość Niedzielny”, Karolina Pawłowska „Gość Niedzielny”, Katarzyna Matejek „Gość Niedzielny”, Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Skrzatuszu

Zdjęcie na okładce: Marek Marciniak

Projekt okładki: Magdalena Florianowicz

Nakład 450 egz. Wersja papierowa czasopisma jest wersją pierwotną.

Pełne teksty artykułów są dostępne na www.rocznikskrzatuski.pl

Czasopismo jest indeksowane w międzynarodowych bazach danych:

The Central European Journal of Social Science and Humanities (CEJSH, cejsh.icm.edu.pl), ICI Journals Master List (indexcopernicus.com), BazHum (www.bazhum.pl), The Central and Eastern European Online Library CEEOL (www.ceeol.com), ERIHPlus (<https://dbh.nsd.uib.no/publiseringsskanaler/erihplus>) oraz Polska Bibliografia Naukowa (PBN, pbn.nauka.gov.pl).

© Copyright by Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie, 2022

ISBN 978-83-964069-0-3 (Biblioteka WSD)

ISBN 978-83-7789-691-4 (Sieć Badawcza Łukasiewicz – ITE Radom)

ISSN 2300-8296

Wydawnictwo Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji

Druk:

Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji z siedzibą w Radomiu
ul. K. Pułaskiego 6/10, 26-600 Radom

Podziękowanie

Osoby i instytucje, które przyczyniły się do wydania niniejszej publikacji:

BISKUP BYDGOSKI KRZYSZTOF WŁODARCZYK

POWIAT WALECKI

GMINA WĄLCZ

GMINA SZYDŁOWO

NADLEŚNICTWO
PŁYTNICA

NADLEŚNICTWO
WARCINO

**Powiat
Kołobrzeski**

NADLEŚNICTWO
ZDROJOWA GÓRA

URZĄD MIASTA
I GMINY CZŁOPA

NADLEŚNICTWO
USTKA

powiat pilski

POWIAT PILSKI

GMINA TUCZNO

GMINA I MIASTO
JASTROWIE

NADLEŚNICTWO
WĄLCZ

POWIAT
BIAŁOGARDZKI

POWIAT
ŚWIDWIŃSKI

URZĄD MIEJSKI
TRZCIANKA

SPIS TREŚCI | CONTENTS

ARTYKUŁY | ARTICLES

Janusz Lemański

„Tak oto macie błogosławić Izraelitom”. Błogosławieństwo Aaronowe (Lb 6,22–27), jego źródła i znaczenie | „Thus I show you are to bless the Israelites”. Aaron’s blessing (Num 6,22–27), its sources and meaning ...13

Paweł Wojtalewicz

Prawne obowiązki i zadania w dziedzinie liturgiczno-duszpasterskiej oraz przywileje bazyliki mniejszej w Skrzatuszu | Legal duties and tasks in the liturgical and pastoral field as well as privileges of the minor basilica in Skrzatusz37

Tomasz Tomaszewski

Związki II Synodu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej z Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Skrzatuszu | Relationships of the Second Synod of the Koszalin-Kołobrzeg (Kołobrzeg) Diocese with the Sanctuary of Our Lady of Sorrows in Skrzatusz51

Krzysztof Zadarko

O zniesławianiu i oszczercach – Kazanie skrzatuskie na „Sześćdziesiątą” | On defamation and slanderers – *Skrzatusz Sermon on “Sixty-ninth”*65

Tadeusz Ceynowa

Parafia pw. Wniebowzięcia NMP w Skrzatuszu w świetle wizytacji z 1831 r. | Parish of the Assumption of the Blessed Virgin Mary in Skrzatusz in the light of the visitation from 183187

Jarosław Wąsowicz

Krzyże na cenzurowanym. Represje władz komunistycznych wobec ks. Michała Winiarza SDB za postawienie krzyży misyjnych na terenie parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Skrzatuszu w roku jubileuszowym 1966 (edycja źródłowa) | Crosses on the censored. The repression of the communist authorities against Fr. Michał Winiarz, SDB, for putting up mission crosses in the parish of Assumption of the Blessed Virgin Mary in Skrzatusz in the jubilee year 1966 (source edition).....107

Zygmunt Czaja

Wychowawcza obecność Sanktuarium Matki Trzykroć Przedziwnej na Górze Chełmskiej w Koszalinie | Educational presence of the Sanctuary of the Thrice-Wonderful Mother on Góra Chełmska in Koszalin121

Marek Fijałkowski	
Pozostały tylko drzewa... Historia kościoła katolickiego św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty w Pile Only trees remained... History of the Catholic Church of St. John the Baptist and St. John the Evangelist in Pila (Pila)	139
Tadeusz Ceynowa	
Kalendarium sanktuarium w Skrzatuszu 2021 r. Calendar of Skrzatusz sanctuary in 2021	165

MISCELLANEA

Alicja Bartosiewicz	
Działalność Diecezjalnego Oddziału Towarzystwa Przyjaciół Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w Koszalinie Activities of the Diocesan Branch of the Society of the Friends of the Catholic University of Lublin in Koszalin	177
Anna Grzybowska	
Działalność Biskupiego Komitetu Pomocy Osobom Pozbawionym Wolności i ich Rodzinom w Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej Activities of the Bishop's Committee to Aid People Deprived of Freedom and their Families in the Koszalin-Kołobrzeg (Kołobrzeg) Diocese	201
Edwinn Klessa	
Charakterystyka kolekcji filatelistycznej Edwina Klessy poświęconej NSZZ „Solidarność” Characteristics of Edwin Klessa's philatelic collection devoted to NSZZ “Solidarność”	221
Paweł Mielnik	
Osoba ludzka wobec wybranych problemów etycznych w filozofii Roberta Spaemanna The human person in the face of selected ethical problems in the philosophy of Robert Spaemann	235
Andrzej Rybak	
Obraz Kościoła koszalińsko-kołobrzeskiego na łamach <i>Głosu Pomorza</i> i <i>Głosu Koszalińskiego</i> w latach 1972–1989 Picture of the Koszalin-Kołobrzeg (Kołobrzeg) Church in the relations of the <i>Głos Pomorza</i> and <i>Głos Koszaliński</i>, 1972–1989	263

RECENZJE I SPRAWOZDANIA | REVIEWS AND REPORTS

Tadeusz Ceynowa	
Rundbrief des Heimatwerkes der Katholiken aus der Freien Prälatur Schneidemühl (Grenzmark Posen Westpreußen) 2 (2021) Weihnachten Newsletter of the work of native Catholics from the Free Prelature of Pila	

**(Piła) (The Frontier March of Posen–West Prussia) Christmas 2 (2021) |
Okólnik dzieła ojczystego katolików z Wolnej Pralatury Piłskiej (Marchia
Graniczna Poznań–Prusy Zachodnie) Boże Narodzenie 2 (2021)293**

Paweł Mąkosa

**Recenzja wydawnicza monografii wieloautorskiej pt. *Dziesięć słów.
Aktualność nauczania Jana Pawła II w 30. rocznicę IV Pielgrzymki
do Ojczyzny*, przygotowana pod redakcją ks. dra Radosława Mazura |
Publishing review of a multi-author monograph entitled *Ten words.
Topicality of John Paul II's teaching on the 30th anniversary
of the IV Pilgrimage to the Homeland*, prepared under the editorship
of Fr. Dr. Radosław Mazur295**

Edwin Klessa

**XXXVIII Tydzień Kultury Chrześcijańskiej w Trzciance |
XXXVIII Christian Culture Week in Trzcianka296**

Zachariasz Mosakowski

**Warsztaty millPOLstone w Koszalinie, 1–2 września 2021 r. | MillPOLstone
workshop in Koszalin, September 1–2, 2021298**

Barbara Wójcik, Marek Marciniec

**400 lat cudu „Skrzatuskiej Pani” | 400 years of the Miracle
of “Skrzatusz Lady”301**

ANEKSY | ANNEXES

**Aneks 1 – Homilia bpa Edwarda Dajczaka wygłoszona podczas Diecezjalnego
Spotkania Młodych w Skrzatuszu, 18 września 2021 r. | Annex 1 – Homily
of Bishop Edward Dajczak delivered during the Diocesan Youth Meeting
in Skrzatusz, September 18, 2021307**

**Aneks 2 – Homilia bpa Edwarda Dajczaka wygłoszona podczas diecezjalnej
pielgrzymki do Skrzatusza, 19 września 2021 r. | Annex 2 – Homily
of Bishop Edward Dajczak delivered during the diocesan pilgrimage
to Skrzatusz on September 19, 2021310**

**Aneks 3 – Dekret zmiany nazwy kościoła i parafii rzymskokatolickiej
w Skrzatuszu | Annex 3 – Decree to rename the Roman Catholic Church
in Skrzatusz314**

Aneks 4 – Fotografie | Annex 4 – Photographs315